

האם אלה פניו של המתקש?

קרע זה של המונה נמצא במקום אשר בו בוצע נסיון ההתנקשות במדען הגרמני קליינאוואכטר, בעיר לוראך בגרמניה.

כך קרה שוב מה שקרה פעמים כה רבות בהיסטוריה: התעמולה הצעקנית וההיסטרית שיכנעה קודם כל את התועמלנים עצמם.

שתי השאלות המכריעות

אולם הכישרון התעמולתי הוא, אחרי ככלות הכול, רק תופעת לוואי בעלת חשיבות מישנית. חשיבות מברעת, חיונית, עליונה, נועדה לשתי השאלות הבאות, שעמדו השבוע לנגד עיני כל ברדעת בישראל:

ראשית: האמנם צפויה לישראל סכנה של השמדה פיסית טוטאלית, כתוצאה מייצור נשק של קטל המוני במצרים?

שנית: אם כן, האם מולאה ממשלת ישראל את חובתה המכרעת להגן על המדינה מפני סכנה זו?

הבה וננסה לענות על שאלות אלה ללא היסטוריה וללא שאגנות.

אני מאמין בהחלט כי מצריים משתדלת לייצר את כל כליה הנשק החדשים, כולל נשק בלתייחזקי להשמדה המונית.

אמונה זו אינה נשענת על שום ידיעות מיוחדת ממקורות של מודיעין. היא מבוססת על ההגיון הפשוט. כי כל המדינות בעולם, הנתונות במצב של מלחמה קרה, מייצרות נשק כזה. הדבר וודאי לחלוטין לגבי ארצות הברית, ברית המועצות, צרפת, סין, בריטניה וכו' וכו'. אין שום סיבה סבירה להניח כי דווקא מצריים תתנור מכן.

שאלה לגמרי אחרת היא: באיזו מידה צריכה הנחה זו להבהיל אותנו? לדעתי, יכולים אנתנו לסמוך על צה"ל שיוקט באמצעי-ההגנה המתאימים, כפי שעושה זאת כל צבא מודרני ויעיל. אין מקום לבהלה.

כי הפעלת נשק מסוג זה, כמו הפעלת כל נשק אחר, כפופה לכללי ההגיון. אפילו מטורף כמו אדולף היטלר לא הפעיל סוגי-נשק מסוימים, כאשר היה ברור לו כי נשק זה פועל לרעתו. לכן לא השתמש היטלר בנשק הכימי והבקטריולוגי, אף שיצר אותו. גמאל עבד אל-נאצר אינו היטלר, ואינו מטורף. אפילו נביח שהיה רוצה להשמיד את ישראל — הרי לא יפעיל נשק במישור בו תהייה ידי ישראל על העליונה.

הנה כי כן: במלחמת-הידידים יש יתרון טבעי עצום לחברה מפוי תחת, בעלת רמה גבוהה של היגיינה ציבורית, על אוכלוסיה נחשלת, מוכנת-מחלוצה, החיה בתנאים ירודים ביותר של היגיינה ציבורית.

אפילו מצרי תולה-רוח לא יעלה על דעתו לפתוח במלחמה בזירה זו דווקא, אפילו מכין הוא את עצמו לכל מיקרה שלא יבוא.

הוא הדגן לנגד נשק דירקאטיבי. אין ספק שיש בלחמה נמצאת בעניין זה במצב טבעי חמור בגלל שטחה הקטן וקירבתה לחוף הים. אך מצריים נמצאת במצב חמור יותר עד אין שיעור. זהו ההגיון הפשוט, שאינו מצריך אפילו ידע מקצועי.

המסקנה, לגבי המלחמה הכימית והביולוגית: לשמור על כוננות — כן. להיגרר אחרי בהלה או היסטריה — לא. כי לא במישור זה צפויה הסכנה לישראל.

פצצות אטום עד 1970

קצת שונה המצב לגבי סוגי-הנשק החדשים שאינם אטורים, ושחזירתם למרחב הפכה זה מכבר לאפשרות מעשית. משמע: הטילים ופצצות-האטום.

קרוב לחדאי כי מצריים משתדלת לייצר פצצות-אטום משלה. אם לא עשתה זאת קודם לכן, הרי כדאי עברה לפסים אלה אחרי שפירסמו האמריקאים, ברעש כה עצום, את הידיעות על קיום כור אטומי "חשאי" ליד דימננה.

זוהי סכנה של ממש. אולם היא לא תתממש מחר או מחרתיים.

כאשר נפוצו בעולם השמועות כאילו מייצרת ישראל פצצות-אטום משלה, קבעו המומי חים הזרים כי לא יתכן בשום פנים שתהיה בידי ישראל פצצה שימושית לפני שנת 1968 או 1970. לגבי מצריים החשבון דחוי עוד יותר.

אין שום אפשרות שתהיה בידי מצריים פצצה אטומית שימושית, מתוצרת עצמית, לפני שנת 1970.

משמע: זוהי סכנה. יש לפעול נגדה. אולם יש זמן לפעולה שקולה, ארוכת-טווח, אחראית. מכל ידיעות-הבהלה, היחידה שהיא רצינית ממש היא זו הנוגעת לבניית טילים. על כך אין ויכוח — מצריים משתדלת לייצר טילים לסחח-קצר, המסוגלים להגיע לישראל. ממשלת ישראל אינה יכולה להתלונן על כך, כי העולם זוכר היטב שהיתה זאת היא אשר שיגרה, ברעש תעמולתי עצום, את הטיל הראשון במרחב — שביט 2 המפורסם, שפורסם בצורה פושעת, לצורכי תעמולת-הבחירות של בן-גוריון-פרס. בתודשים האחרונים הודיעו שוב כתבי-עת שונים, ביניהם המדריך החשוב ביותר בעולם, ג'יינט, כי ישראל מייצרת טיל מדגם שביט לצרכים צבאיים.

נשאלת השאלה: האם חזירתם של טילים למרחב משנה באופן בולט את מאזן-הכוחות הצבאי? האם טילים מצריים מגבירים במידה ניכרת את הסכנות המאיימות על ישראל?

יכולות להיות תשובות שונות על שאלה זו. אך ההערכה המוסמכת ביותר היא כי במצב האיסטרטגי המיוחד השרר במרחב, אין בכוחם של טילים להביא לכלל שינוי ניכר, לכאן או לכאן.

המצב הגיאוגרפי, הרמה הטכנית, המרחקים הקצרים — כל אלה גורמים לכך כי המטוס המאויש יוסיף למלא כאן את התפקיד המכריע. שום טיל מיצרי לא יהיה מסוכן יותר מאשר המפציצים הסובייטיים שנמכרו לרע"ם. ושום טיל ישראלי פוטנציאלי לא יוכל למלא את מקומו של חיל-האוויר ושאר זרועות צה"ל.

פרווי פון אלמוני

ל אור הערכה זו (ואני טוען כי שום מימחה רציני אינו יכול להגיע בכנות להערכה אחרת) נשאלת השאלה: האם יש טעם במסע הנוכחי נגד פעילות המדענים הגרמניים? המאמץ המלחמתי המוצרי אינו תלוי בגרמנים דווקא. אפשר לרכוש מדענים בשוק העולמי. זוהי שאלה של כסף — והרי למישטר צבאי כמו זה השולט במיצריים אין מחסור בכסף למטרה מסוימת זו.

השלטון המצרי מעדיף גרמנים, בלי ספק, מפני שהגרמנים הם עתה הזולים ביותר. למדענים גרמנים אלה אין מרחב-מחיה טבעי במולדתם, שאינה מייצרת נשק מסוגים אלה. טעות היא להניח כי מדעני-הראקטות הגרמניים פועלים רק במצרים. משום-מה הפך מדע-הראקטות לשטח גרמני כמעט בלעדי, ובכל רחבי העולם פועלים המדענים הגרמניים השכירים בשטח זה למען ממשלות שונות. באמריקה בולטים הגרמנים פון-קארמאן ופון-בראון. לפי שמועות עקשניות, נתון גם ייצור הטילים הסובייטי בחלקו בידיים גרמניות. אין פלא כי גם במרחב השמי פועלים הגרמנים בשטח זה. (ולפי הלצה ידועה, נפגשים בחלל החיצון שני טילים, ששגרוו עלי-ידי מדינות עוינות. אומר טיל א' לטיל ב', בגרמנית צחה: "Wie geht's, Kollege?" מה שלומך, קולגה?) פלוני פון-אלמוני, הפעיל במצריים, אינו טוב או רע יותר מחברו המשרת באמריקה או ברוסיה. אמנם הוא פועל נגדנו. אך אם הוא ניטוש את מצריים, לא יפסק בכך הייצור המצרי. לכל היותר יעלה מחיר המדענים, כמיקרה הטוב ביותר יביא הדבר לעיכוב מסוים של כמה חודשים, ואולי של שנה-שנתיים, כלוח-הזמנים של הייצור המיצרי.

אפשר לטעון: גם זו לטובה. זהו יעד חיוני וחשוב. כל עיכוב מקנה לישראל יתרון כלשהו, ועל כן כדאי לפעול למענו.

אני מסכים בהחלט לדיעה זו. אולם כשאנו מדברים על יעד מצומצם כזה, יש לברור את האמצעים. אין הוא שווה כל מחיר.

זוהי חרב פיפיות!

ר כך מגיעים אנחנו לשאלת האמצעים. האם המטרה מקדשת את האמצעים? האם המטרה הזאת מקדשת את האמצעים האלה?

אני רוצה להתעלם בהקשר זה מן הבעיה המוסרית. נניח לרגע כי בעינינו מסוג זה, הנוגע לחיים-ולמוות של מיליונים, אין שום אמצעי פסול מעיקרו, מבחינה מוסרית.

השאלה היא: האם כל האמצעים הם גם כדאיים? האם האמצעים מובילים אל המטרה המיוחלת? או שמא נזקם עולה על הישגיהם?

בין ארצות-הברית וברית המועצות נטושה מלחמה מדעית לחיים ולמוות. כל צד יודע היטב שאם יפגר במידה ניכרת הצד השני, אם יפסיד אף בסיבוב אחד של המירוץ המדעי, עלול הדבר לשכנע את הצד השני לפתוח מיד במלחמת-השמדה, שפירושה חורבן טוטאלי. על כן מתנהלת בין שתי המדינות גם מלחמת-חושך, מלחמה של השרותים החשאיים.

מדענים חשובים שוכנעו בדרכים שונות, ובעיקר בדרכי שוחד ושיכנוע רעיוני, לבגוד במולדתם ולעבור לצד השני. מדענים ישראליים עברו ממצעה אחת ליריבתה.

אך לא ידוע אף על מיקרה אחד שבו חטפה מדינה אחת את המדעי נים של יריבתה. לא ידוע על משלוח חבילות-פצצות. מן הסוג שתוארו לאחרונה בעתונות העולמית.

מדוע? בגלל מעצורים מוסריים? לאו דוקא. אלא מפני שאמצעים אלה, השייכים לעולמן של כנופיות-מחתרת, אינם כדאיים למדינות ריבוניות. בין השאר בגלל הסיבות הבאות:

● זוהי חרב פיפיות. אם צד אחד ינקוט שיטות אלה, ישתמש בהן גם צד השני.

● שיטות כאלה אינן יכולות להישאר סודיות. במקדם או במאוחר הן מתגלות. הנוק התעמולתי חמור הרבה יותר מכל תועלת.

● שיטות כאלה אינן יכולות להביא רק תועלת מצומצמת מאד. אין בהן כדי לשנות את המצב באופן מהותי.

"מי נתן את ההוראה?"

אני טוען שכל השיקולים האלה חלים גם על המצב במלחמה המרחבית. אך ישנו הבדל אחד: השלטון בישראל, בניגוד לשלטון במוסקבה ובוושינגטון, נתון בידי אנשים שגדלו ברובם, באחיה המיוחדת של ארגוני-המחתרת — ושלא התבגרו מאז.

כאשר אנשי מחתרת עוסקים בענייני מחתרת — נוחא. כאשר אנשי ביון עוסקים בענייני ביון — טוב מאוד. אבל כאשר אנשי מחתרת מנהלים מדינה, לפי שיקולים של מחתרת קטנה, הרי זה אסון לאומי.

מחתרת יכולה לשלוח חבילות-פצצות, מחוסר אמצעי אחר. גם או לא תעשה זאת בלב קל — כי זהו נשק קלוקל מטבעו, הפוגע לעיתים קרובות בקרבנות חפים-מפשע, ועל-ידי (המשך בעמוד 10)